

A KUTATÁS-, A PROJEKT- ÉS A PROBLÉMAALAPÚ TANULÁS VIZSGÁLATA ÁLTALÁNOS ÉS KÖZÉPISKOLAI TANÁROK KÖRÉBEN

T-6

Bánfi Gréta

SZTE Bölcsészettudományi Kar

Kulcsszavak: tanulói aktivitás; természettudományos nevelés; kutatásalapú tanulás

A diákok természettudományos műveltségének problematikájára (pl. Veres, 2010) már az 1990-es években rávilágítottak a hazai kutatások. Azóta is probléma, hogy a természettudományos pályák iránti érdeklődés elenyésző, a közoktatás nem elég színvonalas. A megújuláshoz nem elég a műszaki és a tanári pálya vonzóbbá tétele, fontos tudományos alapokra helyezni a természettudományos nevelést. A megoldásra számos kezdeményezés indult, melyek célja új tanítási és tanulási módszerek alkalmazása. Ilyen például a SAILS (Strategies for Inquiry Learning in Science) és a PRIMAS (Promoting Inquiry in Mathematics and Science Education), melyek a tanári gyakorlat alakítását, a pedagógiai hozzáállás módosítását tűzték ki célként (Csíkos, 2010; Korom, 2010; Veres, 2010, 2016). Az aktív tanulási módszerek jellemzője, hogy a tanulói aktivitást helyezik előtérbe. A diák aktív szereplője a tanulási folyamatnak, tudatosan gyűjt, válogat vagy vet el információkat, így válva a tanulási folyamat önálló résztvevőjévé. Az aktivitás oktatásméleti alapelve, olyan irányító pedagógiai folyamat, amely a tanulók öntevékenységének kialakítását célozza meg (Nyíriné, 2010). Előadásomban egy kérdőíves vizsgálat eredményeit mutatom be. A vizsgálat Csongrád megyei általános és középiskolai tanárok (N=182, általános iskolában dolgozó=89, középiskolában=93) körében valósult meg. A kutatásalapú tanulás alkalmazása elsősorban természettudományos tantárgyak oktatása során jellemző, de egyes elemei más tanórákon is előfordulhatnak (Kojanitz, 2012). Hazánkban kevés az olyan felmérés, amely a módszer alkalmazásának vizsgálatát a humán tantárgyakra is kiterjesztené. A kutatás célja az volt, hogy információt nyerjek a tanárok oktatási gyakorlatáról, az aktív módszerekkel kapcsolatos attitűdjeikről. A felmérés saját fejlesztésű, papír alapú, 74 itemes kérdőívvel történt, melyben a módszerek ismeretére, alkalmazására és a módszerekkel kapcsolatos attitűdökre kérdeztem rá ötfokú Likert-skálával. A kutatás-, a probléma- és a projektalapú tanulás kapcsán is az általános iskolában tanító pedagógusok hozzáállása a pozitívabb. A kutatás- és a problémaalapú tanulással kapcsolatos módszerek alkalmazását, fontosságának megítélését tekintve a reál tantárgyakat tanító tanárok válaszainak átlaga magasabb. A projektalapú tanulás esetében nincs különbség a humán és a reál jellegű tárgyakat tanító tanárok között. Nincs különbség a módszerekkel kapcsolatos nehézségek megítélésében sem az alapján, hogy milyen tantárgyakat tanítanak. A reál jellegű tantárgyakat oktató tanárok körében ismertebb a módszer, és több lehetőségük nyílik e tanulási technika gyakorlati megvalósítására.